Politikas un tiesību valsts 20. olimpiāde

"Latvija Eiropas Savienības Padomes prezidentūrā: intereses, lēmumi un atbildība"

Tuvojoties Latvijas prezidentūrai Eiropas Savienības Padomē 2028. gada otrajā pusē, tēmas mērķis ir padziļināt izpratni par ES lēmumu pieņemšanu, prezidentvalsts pienākumiem un Latvijas iespējām ietekmēt Eiropas norišu dienaskārtību.

Tēmas centrā būtu jautājums: Kā Latvija var izmantot ES Padomes prezidentūru, lai saskaņotu nacionālās intereses ar kopējām Eiropas Savienības atbildībām?

Gatavojoties olimpiādei uzmanība pievēršama sekojošiem jautājumu blokiem:

1) Eiropas Savienības lēmumu pieņemšana – galveno ES institūciju kompetences, savstarpējā sadarbība un dalībvalstu loma;
2) ES Padomes prezidentvalsts funkcijas – darba kārtības veidošana, sarunu vadīšana, kompromisu meklēšana un dalībvalstu interešu līdzsvarošana;
3) Latvijas nacionālās intereses un iespējamās prezidentūras prioritātes – Eiropas drošība, atbalsts Ukrainai, demokrātiskā noturība, dezinformācijas ierobežošana un digitālās vides regulējums, nākamā daudzgadu budžeta izaicinājumi;
4) Demokrātija un atbildība Eiropas Savienībā – tiesiskums, pamattiesības, pilsoniskā līdzdalība un politisko lēmumu leģitimitāte.

IETEICAMO INFORMĀCIJAS RESURSU SARAKSTS

Grāmatas:

1. Barkāne, I. (2023). *Cilvēktiesību nozīme mākslīgā intelekta laikmetā: Privātums, datu aizsardzība un regulējums masveida novērošanas novēršanai*. LU Akadēmiskais apgāds. https://www.apgads.lu.lv/izdevumi/brivpieejas-izdevumi/gramatas/cilvektiesibu-nozime-maksliga-intelekta-laikmeta/
2. *Indivīds, tiesības un tiesas: Tiesību nozaru perspektīva. Latvijas Universitātes 83. starptautiskās zinātniskās konferences tiesību zinātnes rakstu krājums*. (2025). LU Akadēmiskais apgāds. https://www.apgads.lu.lv/izdevumi/individs-tiesibas-un-tiesas/
3. *Latvijas ārpolitika un diplomātija 20. gadsimtā* (I–III sēj.). (n.d.). Jumava.
4. *Latvijas ES 2030 redzējums: Ceļā uz nākotnes izaicinājumiem gatavu Eiropas Savienību*. (n.d.). https://www.mfa.gov.lv/lv/konference-eiropas-savienibas-nakotne-un-latvijas-intereses
5. Ozoliņa, Ž., & Šteinbuka, I. (Zin. red.). (2019). *Latvijas Eiropas ceļš: 15 < 30 < 100 = Latvia's European way: 15 < 30 < 100*. LU Akadēmiskais apgāds. https://www.apgads.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/Monografijas/LV-EU-cels-15-30-100_Steinbuka.pdf

6. *Practical aspects of the EU presidencies: The Latvian presidency and its digital priority*. (n.d.). https://www.lai.lv/publikacijas/site-docs-web_izklajums_maris_andzans_final-pdf-470?get_file=1
7. *Rokasgrāmata par Eiropas tiesībām saistībā ar tiesu iestāžu pieejamību*. (n.d.). https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/Handbook_access_justice_LAV
8. Sprūds, A., Ščerbinskis, V., & Vargulis, M. (2021). *Latvijas ārlietu simtgade: Daudzpusējā diplomātija un starptautiskās organizācijas*. Latvijas Ārpolitikas institūts.
9. *Valsts attīstības vīzija laika posmam līdz 2050. gadam: Vērtības, aksiomas un sabiedrības gaidas*. (2025). Latvijas Universitātes domnīca LV PEAK. https://www.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/lvpeak.lu.lv/LU_domnica_LV_PEAK/Projekti/LV2050/20260330-LV2050_versija_1.2.pdf

Periodika:

1. Auers, D. (Galv. red.). (2020). *Latvija. Pārskats par tautas attīstību 2019/2020: Latvijas eiropeizācija*. LU Sociālo un politisko pētījumu institūts. https://www.apgads.lu.lv/fileadmin/user_upload/lu_portal/apgads/PDF/Tautas_attistibas_parskati/lvpta.2019-2020.pdf
2. *Baltijas noturība pārmaiņu laikā: Uzticēšanās, piederība un sabiedrības noskaņojums ģeopolitiskā spiediena apstākļos*. (n.d.). Latvijas Transatlantiskā organizācija. https://www.lato.lv/lv/baltijas-noturiba-parmainu-laika-uzticesanas-piederiba-un-sabiedribas-noskanojums-geopolitiska-spiediena-apstaklos/
3. Eiropas Savienības Publikāciju birojs. (n.d.). *Eiropas Savienības Tiesas publikācijas*. https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=lv
4. Latvijas Ārpolitikas institūts. (n.d.). *Latvijas ārējā un drošības politika: Gadagrāmata*. https://www.lai.lv/publikacijas
5. Latvijas Republikas Ekonomikas ministrija. (2025). *Latvijas ekonomiskās attīstības pārskats*. https://www.zemeunvalsts.lv/documents/view/3e1953b572576cc82887d4100a29a02c/Latvijas%20ekonomisk%C4%81s%20att%C4%ABst%C4%ABbas%20p%C4%81rskats%202025.pdf
6. *Latvijas intereses Eiropas Savienībā*. (n.d.). Latvijas Republikas Ārlietu ministrija. https://www.mfa.gov.lv/lv/zurnals-latvijas-intereses-eiropas-savieniba
7. Tieslietu ministrija. (n.d.). *Latvija 2024. gadā piedalījusies 73 Eiropas Savienības Tiesas lietās*. https://www.tm.gov.lv/lv/jaunums/latvija-2024-gada-piedalijusies-73-eiropas-savienibas-tiesas-lietas

Interneta vietnes:

1. Eiropas Savienība. (n.d.). *Eiropas Savienības Padome*. https://european-union.europa.eu/institutions-law-budget/institutions-and-bodies/search-all-eu-institutions-and-bodies/council-european-union_lv
2. Eiropas Savienības informācijas portāls Latvijā. (n.d.). *ES māja*. https://www.es.gov.lv/lv

3. Eiropas Savienības Padome. (n.d.). *Eiropas Savienības Padome*. https://www.consilium.europa.eu/lv/council-eu/
4. Eiropas Savienības Padome. (n.d.). *Publikācijas*. https://www.consilium.europa.eu/lv/resources/publications/
5. Eiropas Savienības Tiesa. (n.d.). *Eiropas Savienības Tiesas tīmekļvietne*. https://curia.europa.eu/site/jcms/
6. Juridiskais izdevums "Jurista Vārds". (n.d.). https://juristavards.lv/
7. POLITICO. (n.d.). *POLITICO Europe*. www.politico.eu
8. Tieslietu ministrija. (n.d.). *Jaunumi*. https://www.tm.gov.lv/lv/jaunumi